

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення методичної ради університету
28 серпня 2021 року,
протокол № 1

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

м.п.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
навчальної дисципліни
«СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр
за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення
галузі знань 23 Соціальна робота
за денною формою навчання

м. Хмельницький
2021

РОЗРОБНИК:

професорка кафедри трудового, земельного
та господарського права, кандидатка
юридичних наук, доцентка
27 серпня 2021 року

_____ Надія ЧУДИК-БІЛОУСОВА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри трудового,
земельного та господарського права
28 серпня 2021 року, протокол № 1

Завідувач кафедри,
доктор юридичних наук, професор
28 серпня 2021 року

_____ Іван КОСТЯШКІН

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
28 серпня 2021 року

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ

ЗМІСТ

Ст
ор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	4
	1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	4
	1.2. Лекції (<i>теми і плани</i>)	5
	1.3. Семінарські (практичні, лабораторні) заняття	6
	1.4. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	10
	1.5. Індивідуальні завдання	12
	1.6. Підсумковий контроль	13
2.	Схема нарахування балів	15
3.	Рекомендовані джерела	17
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	23

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин					
		Денна форма навчання					
		Усього	у тому числі				
Лекції	Сем. (прак.)		Лабор.	Ін. зав.	СРС		
1.	Поняття соціальної реабілітації та її роль в системі соціального забезпечення	13	4	4	-	-	5
2.	Загальна характеристика відносин у сфері соціальної реабілітації	10	2	4	-	-	6
3.	Організація соціальної реабілітації для осіб з інвалідністю	12	2	4	-	-	6
4.	Організація соціальної реабілітації для дітей з інвалідністю	12	4	4	-	-	6
5.	Організація надання послуг з медичної реабілітації	10	4		-	-	6
6.	Організація соціальної реабілітації для осіб, постраждалих від військових, збройних конфліктів чи терористичного акту	13	3	4	-	-	6
7.	Організація соціальної реабілітації для військовослужбовців та прирівняних до них осіб	13	3	2	-	-	6
8.	Організація соціальної реабілітації для осіб, які постраждали від насильства	12	2	4	-	-	6
9.	Організація заходів з соціальної реабілітації для осіб, які постраждали від торгівлі людьми	8	2		-	-	6
	Всього годин:	105	26	26	-	-	53

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1.	Поняття соціальної реабілітації та її роль в системі соціального забезпечення	4
1.1. 1.2. 1.3. 1.4.	Поняття соціальної реабілітації та її структура. Принципи соціальної реабілітації. Види соціальної реабілітації Форми соціальної реабілітації.	
2.	Загальна характеристика відносин у сфері соціальної реабілітації	4
2.1. 2.2. 2.3. 2.4.	Поняття відносини у сфері соціальної реабілітації та їх класифікація. Суб'єкти відносин з соціальної реабілітації. Об'єкт відносин з соціальної реабілітації. Зміст відносин з соціальної реабілітації	
3.	Організація соціальної реабілітації для осіб з інвалідністю	4
3.1. 3.2. 3.3. 3.4. 3.5. 3.6. 3.7. 3.8.	Поняття. соціальної реабілітації для осіб з інвалідністю. Принципи соціальної реабілітації осіб з інвалідністю. Заклади соціальної реабілітації для осіб з інвалідністю. Види і форми соціальної реабілітації для осіб з інвалідністю. Засоби соціальної реабілітації для осіб з інвалідністю. Учасники реабілітаційного процесу. Порядок надання реабілітаційних послуг. Загальна характеристика окремих заходів з соціальної реабілітації .	
4.	Організація соціальної реабілітації для дітей з інвалідністю	2
4.1. 4.2. 4.3. 4.4.	Поняття. соціальної реабілітації для осіб з інвалідністю Заклади соціальної реабілітації для осіб з інвалідністю. Види і форми соціальної реабілітації для осіб з інвалідністю. Учасники реабілітаційного процесу..	
5.	Організація надання послуг з медичної реабілітації	4
5.1. 5.2. 5.3. 5.4. 5.5.	Поняття. медичної реабілітації та її види. Принципи медичної реабілітації. Отримувачі та надавачі послуг з медичної реабілітації. Порядок отримання реабілітаційної допомоги в медичних закладах Медична реабілітація для застрахованих осіб.	
6.	Організація соціальної реабілітації для осіб, постраждалих від військових, збройних конфліктів чи терористичного акту	2
6.1. 6.2. 6.3. 6.4.	Поняття соціальної реабілітації осіб, постраждалих від військових, збройних конфліктів чи терористичного акту. Соціальна реабілітація для жертв катувань чи жорстокого поводження Соціальна реабілітація осіб, які постраждали від терористичного акту. Реабілітація дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів.	
7.	Організація соціальної реабілітації для військовослужбовців та поранених до них осіб	2
7.1. 7.2. 7.3. 7.4..	Організація реабілітації військовослужбовців у військовому госпіталі Психологічна реабілітація військовослужбовців. Роль ветеранського простору в організації заходів з реабілітації для ветеранів і членів їх сімей. Організація реабілітації для військовослужбовців, звільнених з полону.	
8.	Організація соціальної реабілітації для осіб, які постраждали від насильства	2

8.1.	Організація системи протидії та допомоги особам, які постраждали від насильства.	
8.2.	Поняття та форми домашнього насильства.	
8.3.	Принципи організації соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства.	
8.4.	Форми роботи з особами, які постраждали від насильства.	
8.5.	Організація надання соціальних послуг для осіб, які постраждали від насильства, задля їх соціальної реабілітації.	
9.	Організація заходів з соціальної реабілітації для осіб, які постраждали від торгівлі людьми	2
9.1.	Поняття та основні форми торгівлі людьми.	
9.2.	Роль держави у протидії торгівлі людьми.	
9.3.	Оцінка потреб осіб, які постраждали від торгівлі людьми особи.	
9.4.	Заклади допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми, котрі забезпечують захист для осіб, які постраждали від торгівлі людьми.	
9.5.	Надання реабілітаційної допомоги для осіб, які постраждали від торгівлі людьми.	
9.6.	Надання реабілітаційної допомоги дітям, які постраждали від торгівлі дітьми.	
	Всього	26

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1-2

Тема 1. Поняття соціальної реабілітації та її роль в системі соціального забезпечення

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття та історія становлення соціальної реабілітації
2. Функції соціальної реабілітації.
3. Принципи здійснення соціальної реабілітації для окремих категорій.
4. Підстави для застосування заходів соціальної реабілітації.
5. Механізми проведення заходів з соціальної реабілітації.
6. Джерела фінансування заходів з соціальної реабілітації.

Задача 1

У 2001 році створено Всеукраїнський центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю для реалізації Національної програми професійної реабілітації та зайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями. Професійне навчання, заходи з соціальної, психологічної, фізичної реабілітації, медичне спостереження, харчування та комфортне проживання здійснюється для слухачів безкоштовно.

Який порядок прийому да такого навчального закладу?

Які категорії осіб з інвалідністю можуть пройти в ньому реабілітацію?

Які документи необхідно надати?

Протягом якого терміну будуть проведені реабілітаційні заходи?

Задача 2

Центр медико-соціальної реабілітації дітей з інвалідністю «Синергія» відкрився на початку червня 2020 року. реабілітації дітей з інвалідністю за принципом «гроші ходять за людиною».

Який порядок прийому да такого навчального закладу?

Які категорії осіб з інвалідністю можуть пройти в ньому реабілітацію?

Які документи необхідно надати?

Протягом якого терміну будуть проведені реабілітаційні заходи?

Задача 3

Л. народилася передчасно у вересні 2019 року. Протягом двох місяців перебувала у відділенні для недоношених дітей. У тримісячному віці їй встановлено інвалідність. Періодично проходить курс стаціонарного лікування.

Чи можна вважати Л. особою, яка потребує реабілітації?

Хто уповноважений профінансувати курс проходження реабілітації?

У якій установі його можна пройти та протягом якого періоду?

Які види реабілітаційних заходів доцільно застосувати?

Задача 4

К. тричі притягувався до відповідальності за насильство в родині. На даний час перебуває на сезонних роботах. У телефонній розмові з молодшим сином він повідомив, що повертається додому і має намір вигнати дружину і трьох неповнолітніх дітей з квартири, яку успадкував від бабусі.

Чи можна вважати родину К. особами, котрі потребують проходження курсу реабілітації?

Хто уповноважений профінансувати такі заходи реабілітації?

У якій установі його можна пройти та протягом якого періоду?

Які види реабілітаційних заходів доцільно застосувати?

Задача 5

Д. після перенесеного двічі інсульту потребує періодичного стаціонарного лікування. Йому позитивно встановлено 2 групу інвалідності. Згідно індивідуальної програми реабілітації потребує отримання медичних реабілітаційних послуг. Однак у їх наданні Л. відмовили через встановлення «жовтої зони» карантину.

Чи можна вважати Д. особою, яка потребує реабілітації?

Хто уповноважений профінансувати курс проходження реабілітації?

У якій установі його можна пройти та протягом якого періоду?

Які документи для проходження реабілітаційних заходів доцільно надати?

Чи правомірна така відмова?

Задача 6

Н. працює медсестрою у відділенні інтенсивної терапії інфекційної лікарні. Після перенесеної коронавірусної хвороби отримала висновок ЛКК про доцільність проходження реабілітації.

Які документи потрібно надати Н.?

Хто уповноважений профінансувати курс проходження реабілітації?

У якій установі його можна пройти та протягом якого періоду?

Які види реабілітаційних заходів доцільно застосувати?

Задача 7

У рамках реалізації програми медичних гарантій Національної служби здоров'я України НСЗУ, Буковинський центр відновного лікування та комплексної реабілітації дітей надає медичні послуги. Л. 2016 року народження має ураження опорно-рухового апарату. Періодично проходить лікування.

Чи можна вважати Л. дитиною, яка потребує медичної реабілітації?

Хто уповноважений профінансувати курс проходження реабілітації?

Чи можна її пройти у центр відновного здоров'я та протягом якого періоду?

Які документи для проходження реабілітаційних заходів доцільно надати?

Задача 8

Хмельницький обласний центр соціально-психологічної реабілітації є першим в Україні реабілітаційним Центром ресоціалізації наркозалежної молоді за типом польських реабілітаційних Центрів «Монар», ініціатором створення якого виступили Хмельницька

облдержадміністрація та Асоціації сприяння вирішенню проблем наркоманії. Надають послуги з психологічної реабілітації із проживанням в закладі певній категорії осіб.

Які документи потрібно надати для проходження реабілітації?

Хто уповноважений профінансувати курс проходження реабілітації?

Протягом якого періоду його можна пройти?

Задача 9

В. після звільнення з військової служби в зоні ООС вирішив повернутися до нормального життя та розпочати підприємницьку діяльність. Однак, через три поранення має тривожні роздали Від лікування відмовляється.

Чи можна вважати В. особою, яка потребує реабілітації?

Хто уповноважений профінансувати курс проходження реабілітації?

У якій установі його можна пройти та протягом якого періоду?

Які види реабілітаційних заходів доцільно застосувати?

Задача 10

Ф. 8 жовтня 2013 року отримав хімічний опік сірчаною кислотою в очі, та з 2013 року йому встановлена перша група інвалідності Б, загальне захворювання по зору. Згідно довідки до акта огляду медико-соціальною експертною комісією від 20.12.2017 р. має інвалідність І групи "Б", загальне захворювання по зору безстроково.

Йому складено індивідуальну програму реабілітації № 9, при складанні якої не вказано жодного реабілітаційного заходу. Згідно програми рекомендовано наступні реабілітаційні заходи: потреба в амбулаторному лікуванні; потреба в профілактичних заходах; потреба в реконструктивній хірургії в НДІ очних хвороб; диспансерне спостереження у лікаря-офтальмолога за місцем проживання не менше 2-х разів на рік; раціональне працевлаштування - робота та членство в УТОСі; забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації (магнітофоном, годинником, тактильною тростиною, спецвзуттям на гумках.

Чи є Ф. особою, яка потребує соціальної реабілітації?

Хто має забезпечити виконання програми реабілітації?

До кого звертатися за її виконанням?

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: соціальна реабілітації, принципи, завдання, функції .

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- поняття соціальної реабілітації та її роль в сучасних умовах;
- якими є перспективи розширення сфери соціальної реабілітації.

Семінарські заняття 3-4

Тема 2. Загальна характеристика відносин у сфері соціальної реабілітації

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття відносин у сфері соціальної реабілітації.
2. Класифікація відносин у сфері соціальної реабілітації.
3. Отримувач як суб'єкт відносин з соціальної реабілітації (військовослужбовець, особа, постраждала від торгівлі людьми, особа, яка повернулася з полону, дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, застрахована особа, х).
4. Підстави для звернення особи за отриманням соціальної реабілітації залежно від статусу.
5. Роль МСЕК чи ЛКК в організації реабілітації для окремих категорій.
6. Індивідуальна програма реабілітації для осіб з інвалідністю як підстава отримання соціальної реабілітації.

7. Надавач як суб'єкт відносин з соціальної реабілітації (центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центр надання соціальних послуг, центр соціально-психологічної реабілітації, реабілітаційна установа охорони здоров'я, центр соціально-психологічної допомоги, санаторно-курортний заклад).
8. Підстави для відмови отримувачу в проведенні заходів із соціальної реабілітації.

Задача 1

Спортивно-оздоровчий центр Jaipur Wellspace застосовує комплексний підхід до реабілітації після пошкоджень і захворювань. Спортивні лікарі та реабілітологи мають високий рівень підготовки, використовують досвід європейських клінік, а також застосовують власні розробки. Застосування даної методики дозволяє ефективно вирішувати проблеми реабілітації і повертати пацієнтів до звичного способу життя.

*Чи може даний заклад надавати соціальні послуги з реабілітації осіб з інвалідністю?
За рахунок яких коштів буде фінансуватися реабілітація травмованої особи?*

Задача 2

М. звернулася до денного відділення соціально-психологічної реабілітації дітей центру надання соціальних послуг із проханням допомогти неповнолітньому племіннику М, котрий у ДТП втратив обох батьків та протягом 4 місяців лікувався від травм. У наданні допомоги їй відмовили та порадили звернутися до шкільного психолога.

*Чи можна вважати М. особою, яка потребує соціальної реабілітації?
Чи правомірна така відмова?*

Задача 3

С. встановлено статус постраждалої від торгівлі людьми згідно поданої ним заяви. Їй рекомендовано пройти комплекс соціально-реабілітаційних заходів для підтриманні оптимального фізичного, психологічного, соціального рівня для досягнення соціальної адаптації після повернення з рабства. Їй рекомендовано звернутися до центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Однак у територіальній громаді він не створений. Найближчий розташований у райцентрі за 95 км від її місця проживання. На дорогу потрібно витратити 6 год та близько 100 грн.

*Чи може вона пройти реабілітацію за місцем проживання?
Хто повинен у цьому сприяти?
За рахунок яких коштів застосовуються зазначені заходи?*

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: отримувач, надавач, статус особи

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти у варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- сутність та основні напрямки формування системи соціальної реабілітації в Україні
- роль уповноважених державних органів та установ у реалізації заходів із соціальної реабілітації.

Семінарське заняття 5-6

Тема 3. Організація соціальної реабілітації для осіб з інвалідністю

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття соціальної реабілітації осіб з інвалідністю.
2. Структура системи реабілітації осіб з інвалідністю.
3. Види реабілітаційних заходів для осіб з інвалідністю.
4. Форми реабілітаційних заходів.
5. Засоби реабілітації для осіб з інвалідністю.

6. Учасники реабілітаційного процесу.
7. Індивідуальна програма реабілітації для особи з інвалідністю як підстава отримання соціальної реабілітації.
8. Порядок і умови надання реабілітаційних послуг для особи з інвалідністю.
9. Підстави та порядок припинення заходів з соціальної реабілітації для особи з інвалідністю.

Задача 1

Центр зайнятості опублікував оголошення в соціальній мережі про можливість проходження професійної реабілітації для осіб з інвалідністю протягом осені-зими 2021-2022 років. Застосування даної методики дозволяє ефективно вирішувати проблеми реабілітації і повертати пацієнтів до звичного способу життя.

Чи може даний заклад надавати послуги з реабілітації осіб з інвалідністю?

За рахунок яких коштів буде фінансуватися професійна реабілітація?

Які документи необхідно надати особі з інвалідністю для проходження реабілітації в центрі зайнятості?

Задача 2

В. звернулася до денного відділення центру надання соціальних послуг за отриманням технічних засобів реабілітації та проходження реабілітації згідно з рекомендаціями сімейного лікаря.

Чи можна вважати В. особою, яка потребує соціальної реабілітації?

Які документи для проходження реабілітації в центрі надання соціальних послуг потрібно надати?

Чи правомірна така відмова?

Задача 3

К. встановлено статус особи з інвалідністю з дитинства 2 групи в 2021 році згідно з висновком МСЕК. Їй рекомендовано пройти комплекс соціально-реабілітаційних заходів для підтриманні оптимального фізичного, та психологічного здоров'я. Мати дівчини вирішила звернутися до центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді..

Чи зможе К. пройти реабілітацію за місцем проживання?

Хто повинен у цьому сприяти?

За рахунок яких коштів фінансується соціальна реабілітації такої категорії?

Чи сприятиме центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді у проходженні реабілітації К.?

Задача 4

Державна реабілітаційна установа «Центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю «Галичина» забезпечує проведення соціальної, психологічної, медичної, психолого-педагогічної, професійної, фізичної, фізкультурно-спортивної та трудової реабілітації, зокрема проводить професійну реабілітацію (професійне навчання) за 29 робітничими спеціальностями та забезпечує проходження практики: Н. має рекомендацію у висновку МСЕК щодо проходження професійної реабілітації з подальшою можливістю працевлаштування. Однак проживає у селі за 150 км від центру реабілітації у сусідній області.

Чи зможе Н. пройти професійну реабілітацію в центрі реабілітації?

Хто повинен у цьому сприяти?

За рахунок яких коштів фінансується його реабілітація?

Чи сприятиме центр у проходженні практики та працевлаштуванні Н.?

Задача 5

На базі Західного реабілітаційно-спортивного центру, що знаходиться в селі Яворів Турківського району Львівської області, спортсмени з інвалідністю Тернопільського регіонального центру з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» пройшли

фізкультурно-спортивну реабілітацію. Всього від Тернопільської області в оздоровчому таборі перебувало 25 осіб, у тому числі 2 супроводжуючих та 2 інструктора.

Для яких категорій доцільне проходження фізкультурно-спортивної реабілітації?

Хто відповідає за її організацію?

Хто фінансує заходи з її проведення?

Задача 6

Ф. після перенесеного інсульту згідно висновку ЛКК рекомендовано відвідування центру надання соціальних послуг для проходження соціальної реабілітації протягом трьох місяців. У центрі у наданні послуг відмовилися через посилення карантинних обмежень.

Чи зможе Ф. пройти реабілітацію в центрі реабілітації?

Хто повинен у цьому сприяти?

За рахунок яких коштів фінансується його реабілітація?

Чи сприятиме центр у проходженні практики та працевлаштуванні Ф?

Задача 7

С. як постраждалий учасник Революції Гідності звернувся до територіальної громади із заявою про отримання путівки на санаторно-курортне лікування та проходження курсу психологічної реабілітації. згідно з рекомендацією ЛКК після проходження лікування у неврологічному відділенні лікарні. Для проходження психологічної реабілітації рекомендовано стаціонарне перебування. Тому необхідно для її отримання подолати відстань у 125 км.

Чи зможе С. пройти психологічну реабілітацію?

Чи можливе її проходження у центрі надання соціальних послуг

Хто повинен у цьому сприяти?

За рахунок яких коштів фінансується його реабілітація?

Які документи необхідно надати?

Чи буде компенсовано витрати С. на поїздки для проходження реабілітації?

Задача 8

Західний реабілітаційно-спортивний центр створений фізкультурно-спортивна реабілітація та оздоровлення осіб з інвалідністю усіх нозологій, Заклад забезпечує проведення заходів із фізкультурно-спортивна реабілітація для осіб з інвалідністю з ураженням слуху (ураження органів слуху, центрів слуху головного мозку, ураження структур нервової системи слухового аналізатора). Д. має підтверджене ушкодження слухового нерва. Втратив слух після ДТП 5 років тому.

Чи зможе Д. пройти реабілітацію у такому центрі?

Хто повинен у цьому сприяти?

За рахунок яких коштів фінансується його реабілітація?

Які документи необхідно надати?

Чи буде компенсовано витрати Д. на поїздки для проходження реабілітації?

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: особа з інвалідністю, рекомендація, індивідуальний план реабілітації

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: ;

– роль індивідуальної програми реабілітації для організації соціально\ реабілітації для особи з інвалідністю;

– порядок фінансування заходів з соціальної реабілітації осіб з інвалідністю.

Семінарське заняття 7-8

Тема 4. Організація соціальної реабілітації для дітей з інвалідністю

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття соціальної реабілітації дитини з інвалідністю.
2. Види реабілітаційних заходів для дитини з інвалідністю.
3. Форми реабілітаційних заходів для дитини з інвалідністю.
4. Засоби реабілітації для дитини з інвалідністю.
5. Учасники реабілітаційного процесу дитини з інвалідністю.
6. Порядок і умови надання реабілітаційних послуг та проведення реабілітаційних заходів для дитини з інвалідністю закладами, які уповноважені їх надавати (будинки дитини, спеціальні та санаторні дошкільні навчальні заклади (ясла-садки) компенсуючого типу, дошкільні навчальні заклади (ясла-садки) комбінованого типу, центри розвитку дитини, заклади системи освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та/або розумового розвитку, санаторні школи (школи-інтернати), навчально-реабілітаційний центр, центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю, санаторно-курортні установи).
7. Організація соціальної реабілітації дітей з інвалідністю у м. Хмельницькому.

Задача 1

Н. встановлено статус дитини з інвалідністю у вересні 2020 року та рекомендовано пройти комплекс соціально-реабілітаційних заходів для підтриманні оптимального фізичного, та психологічного здоров'я. Мати вирішила звернутися за допомогою до центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді..

Чи зможе Н. пройти реабілітацію за місцем проживання?

Хто повинен у цьому сприяти?

За рахунок яких коштів фінансується соціальна реабілітації такої категорії?

Чи сприятиме центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді у проходженні реабілітації Н.?

Задача 2

Л. після ДТП згідно висновку ЛКК рекомендовано відвідування центру надання соціальних послуг для проходження соціальної реабілітації протягом трьох місяців. У центрі у наданні послуг відмовилися через посилення карантинних обмежень та вік 12 років.

Чи зможе Л. пройти реабілітацію в центрі реабілітації?

Хто повинен у цьому сприяти?

За рахунок яких коштів фінансується його реабілітація?

Задача 3

С. як мама дітей-двійнят з інвалідністю звернувся до територіальної громади із заявою про отримання путівки на санаторно-курортне лікування та проходження курсу реабілітації. згідно з рекомендацією ЛКК після проходження лікування у дитячій лікарні.

Чи зможуть двійнята пройти реабілітацію? Чи можливе її проходження у центрі надання соціальних послуг? Хто повинен у цьому сприяти? За рахунок яких коштів фінансується їх реабілітація? Які документи необхідно надати? Чи буде компенсовано витрати на поїздки з дітьми для проходження реабілітації?

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: дитина з інвалідністю, реабілітаційний процес, заходи з реабілітації

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти у варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- значення соціальної реабілітації для дитини з інвалідністю;

– заходи соціальної реабілітації для дитини з інвалідністю в сучасних умовах

Семінарське заняття 9-10

Тема 6. Організація соціальної реабілітації для осіб, постраждалих від військових, збройних конфліктів чи терористичного акту

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття соціальної реабілітації осіб, постраждалих від військових, збройних конфліктів чи терористичного акту.
2. Функції соціальної реабілітації для осіб, постраждалих від військових, збройних конфліктів чи терористичного акту.
3. Принципи соціальної реабілітації для осіб, постраждалих від військових, збройних конфліктів чи терористичного акту.
4. Соціальна реабілітація для жертв катувань чи жорстокого поводження
5. Соціальна реабілітація осіб, які постраждали від терористичного акту.
6. Реабілітація дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів.

Задача 1

Колишній в'язень С. наприкінці 2020 року повідомив, що в м. Донецьк є секретна в'язниця «Ізоляція», створена після захоплення представниками незаконних збройних формувань у червні 2014 року колишнього заводу з виробництва ізоляційних матеріалів, який належав мистецькому фонду «Ізоляція».

На території захопленої бази тренуються військові, зберігається військова техніка та зброя, а також утримуються незаконно ув'язнені люди. У цій в'язниці одночасно можуть перебувати до 80 осіб. Вона налічує вісім камер, два карцери та два підвальні приміщення. У ній утримують переважно цивільних заручників, яких так зване «Міністерство государственной безопасности ДНР» запідозрило у нелояльності. Близько 30% ув'язнених – жінки. Люди у в'язниці роками перебувають без зв'язку з рідними та зовнішнім світом, також до них немає доступу Червоного Хреста .

«Ізоляція» відома катуваннями та жорстоким поводженням з ув'язненими незалежно від їх статі, віку та стану здоров'я. Факти про побиття, удари електричним струмом, удушення («мокрый» та «сухий» методи), сексуальне насильство, видалення частин тіла (нігтів і зубів), позбавлення води, їжі, сну або доступу до туалету, імітація страти, погрози насильством чи смертю, завдання шкоди сім'ї тощо були відображені у звіті УВКПЛ. Зокрема, у звіті згадується про медичного працівника, функцією якого було приводити до тями людей, що втрачали свідомість під час катувань. Медична допомога не надається. Зафіксовані випадки смерті ув'язнених. Число загиблих в «Ізоляції» невідоме. За всі роки через в'язницю пройшло щонайменше кілька сотень осіб.

Чи застосовуються заходи соціальної реабілітації для звільнених з полону?

У якому порядку застосовуються заходи соціальної реабілітації для звільнених з полону?

За рахунок коштів буде профінансовано такі заходи?

Задача 2

Дмитро мріє стати ветеринаром. Вчитися на лікаря хоче в Бахмуті, після навчання їхати з Донбасу не збирається. Його домівка залишилася поблизу Горлівки на території, яку нині контролюють проросійські сепаратисти. Родина переїхала в Зайцеве, але війна й тут їх швидко наздогнала. У 2015-му Дмитро потрапив під обстріл у полі поблизу свого будинку. Батько тягнув хлопця по землі до самого двору. На щастя, він не постраждав фізично. Однак отримав психологічну травму. Її здолати допомогли у літньому таборі, організованому волонтерами у лісах Чернігівщини.

Чи застосовуються заходи соціальної реабілітації для таких дітей?

*У якому порядку мають застосовуватися такі заходи та за участі яких суб'єктів?
За рахунок коштів буде профінансовано такі заходи?*

Задача 3

Вікторія Вороніна була звільнена з полону та отримувала психологічну допомогу отримувала від «Блакитного птаха». Вона пройшла медичне обстеження та отримала медичну допомогу, паспорт повернули під час звільнення. Також її поновили до навчання в Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля, хоча адміністрація тривалий час ігнорувала її заяву. За кілька місяців Вікторія отримала диплом.

Медогляд, пошук житла й відновлення інших документів тривали місяць, Відчувалося, що команда, яка займалася постізоляційними заходами, хотіла встигнути все для всіх, але була дуже велика група звільнених. Після лікування Вікторії пропонували лишитися в гуртожитку в Києві — кімната на 4-5 людей. Але через навчання вона поїхала в Луганську область, де сама орендувала квартиру. Державний центр зайнятості пропонував роботу за 5-6 тисяч гривень. Вікторія мала контакти людей, що займалися соціальним супроводом, однак потреби в ньому не мала. Отримавши диплом, пішла на військову службу.

Чи застосовуються заходи соціальної реабілітації для таких дітей?

У якому порядку мають застосовуватися такі заходи та за участі яких суб'єктів?

Як допомогти родині? За рахунок коштів буде профінансовано такі заходи?

Задача 4

Улітку 2015-го маленька дівчинка К. із селища під Попасною прокинулася повністю без волосся, брів та вій. Взимку у селі відбувалися постійні обстріли. Свист і гуркіт снарядів був дуже різким, сильним і раптовим. Жодне обстеження, жодні аналізи не виявили якоїсь серйозної тілесної хвороби, що могла б спричинити подібне. Лікарка-дерматолог із Лисичанська запропонувала їм купувати перуку.

Чи застосовуються заходи соціальної реабілітації для таких дітей?

У якому порядку мають застосовуватися такі заходи та за участі яких суб'єктів?

Як допомогти родині? За рахунок коштів буде профінансовано такі заходи?

Задача 5

К із Шахтарська, у грудні 2014 року затримали "сили ДНР" через те, що був без паспорта.. Під тортурами підписав папірці, що я військовослужбовець, артилерист 128-ї бригади. Відсидів майже три роки", хоча жодного стосунку до української армії не мав. Усі його документи залишилися на непідконтрольній території і повернути їх він не може. Після обміну йому, як і всім звільненим, видали довідку СБУ про полон, однак вона не підтверджує особу.

Чи застосовуються заходи соціальної реабілітації для звільнених з полону?

У якому порядку застосовуються заходи соціальної реабілітації для звільнених з полону?

За рахунок коштів буде профінансовано такі заходи?

Задача 6

Двоюрідні братики: чотирирічний Ілля та шестирічний Ярослав із селища Новолуганське найбільше люблять гратися у війну. Перед ними на дивані й дитячому столику - самі лишень іграшкові солдатики та танки. У родині - четверо дітей. Четвертим став Іллюша, якого забрали у матері, сестри Наталі. Її позбавили батьківських прав. Середній дочці - дев'ять років. Старшому сину - чотирнадцять. Мати найбільшу тривожність від пережитого помічає у 9-річної доньки Софії. Вона дуже перелякалася, просить поїхати звідси геть. Однак виїхати родина з чотирма дітьми через відсутність коштів.

Чи застосовуються заходи соціальної реабілітації для такої родини?

У якому порядку мають застосовуватися такі заходи та за участі яких суб'єктів?

Як допомогти родині?

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: особа, постраждала від військових конфліктів, особа, постраждала від збройних конфліктів, особа, постраждала від терористичного акту.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- соціальна реабілітація для осіб, постраждалих від терористичного акту;
- проблема соціальної реабілітації дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій.

Семінарське заняття 11

Тема 7. Організація соціальної реабілітації для військовослужбовців та прирівняних до них осіб

Питання для усного опитування та дискусії

1. Організація реабілітації військовослужбовців у військовому госпіталі
2. Організація надання психологічної реабілітації для військовослужбовців.
3. Процедура надання психологічної реабілітації для військовослужбовців.
4. Роль ветеранського простору в забезпеченні реабілітації для ветеранів і членів їх сімей.
5. Організації заходів з реабілітації для ветеранів і членів їх сімей ветеранським простором.
6. Організація реабілітації для військовослужбовців, звільнених з полону.

Задача 1

Вікторія Вороніна була звільнена з полону та отримувала психологічну допомогу отримувала від «Блакитного птаха». Вона пройшла медичне обстеження та отримала медичну допомогу, паспорт повернули під час звільнення. Також її поновили до навчання в Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля, хоча адміністрація тривалий час ігнорувала її заяву. За кілька місяців Вікторія отримала диплом.

Медогляд, пошук житла й відновлення інших документів тривали місяць. Відчувалося, що команда, яка займалася постізоляційними заходами, хотіла встигнути все для всіх, але була дуже велика група звільнених. Після лікування Вікторії пропонували лишитися в гуртожитку в Києві — кімната на 4-5 людей. Але через навчання вона поїхала в Луганську область, де сама орендувала квартиру. Державний центр зайнятості пропонував роботу за 5-6 тисяч гривень. Вікторія мала контакти людей, що займалися соціальним супроводом, однак потреби в ньому не мала. Отримавши диплом, пішла на військову службу.

Чи застосовуються заходи соціальної реабілітації для таких дітей?

У якому порядку мають застосовуватися такі заходи та за участі яких суб'єктів?

Як допомогти родині?

За рахунок коштів буде профінансовано такі заходи?

Задача 2

К із Шахтарська, у грудні 2014 року затримали "сили ДНР" через те, що був без паспорта.. Під тортурами підписав папірці, що він військовослужбовець, артилерист 128-ї бригади. Відсидів майже три роки", хоча жодного стосунку до української армії не мав. Усі його документи залишилися на непідконтрольній території і повернути їх він не може. Після обміну йому, як і всім звільненим, видали довідку СБУ про полон, однак вона не підтверджує особу.

Чи застосовуються заходи соціальної реабілітації для звільнених з полону?

У якому порядку застосовуються заходи соціальної реабілітації для звільнених з полону?

За рахунок коштів буде профінансовано такі заходи?

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: ветеранський простір, заходи з реабілітації, соціальна підтримка.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- порядок фінансування заходів з соціальної реабілітації військовослужбовців, звільнених з полону;
- порядок звернення за отриманням допомоги у ветеранському просторі

Семінарське заняття 12-13

Тема 8. Організація соціальної реабілітації для осіб, які постраждали від насильства

Питання для усного опитування та дискусії

1. Організація системи протидії та допомоги особам, які постраждали від насильства.
2. Принципи організації заходів із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства.
3. Завдання центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства.
4. Завдання центру соціально-психологічної допомоги із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства.
5. Завдання притулку для осіб, які постраждали від насильства, із соціальної реабілітації.
6. Завдання притулку для дітей із організації їх соціальної реабілітації.
7. Завдання центру соціально-психологічної реабілітації дітей із організації їх соціальної реабілітації.
8. Завдання центру медико-соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства, із їх реабілітації.
9. Завдання центру надання соціальних послуг в громаді із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства.
10. Завдання кризового центру із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства.
11. Завдання мобільних бригад соціально-психологічної допомоги із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства.

Задача 1

У місті Дніпро чоловік побив молоду жінку з дитиною на руках. Двомісячна дитина потрапила до реанімації обласної клінічної лікарні через те, що мама впустила двомісячну дитину, коли її бив співмешканець. Він безробітний та нещодавно звільнився з місць позбавлення волі

Хто вважається особою, яка постраждала від насильства?

Яка форма насильства має місце?

Чи потребують постраждалі соціальної реабілітації?

У якому закладі зможуть її отримати?

Задача 2

23 липня 2021 року відкрили притулок для жінок (жінок з дітьми), постраждалих від домашнього насильства. Його відкрили при Будинку милосердя Свято-Архангело-Михайлівського жіночого монастиря Одеської єпархії УПЦ. Притулок розрахований на одночасне проживання 10 осіб. Його функціонування забезпечуватиметься у співпраці з Центром соціальних служб Одеської міської ради. Монастир буде надавати жінкам, які постраждали від насильства, послуги притулку, а Центр соціальних служб - комплекс соціальних послуг (психологічні, соціально-медичні, інформаційні, юридичні тощо).

Три роки тому у місті був відкритий Центр допомоги жінкам (жінкам з дітьми), які постраждали від насильства, в рамках проекту Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні

у структурі якого функціонують денний центр «Розірви коло» та притулок для жінок. З моменту відкриття безпечним місцем перебування скористались 46 жінок і 58 дітей.

Які завдання таких закладів у сфері протидії насильству та надання соціальних послуг?

Реабілітацію від яких форм насильства вони зможуть забезпечити?

Задача 3

У 2016 році в Харкові відкрили перший в Україні притулок — Центр надання допомоги жінкам, які постраждали від насильства, де надавали необхідну психологічну, соціальну, правову, медичну підтримку для відновлення внутрішніх ресурсів та прийняття рішень щодо подальшого життя. Центр допомоги створив Фонд народонаселення ООН (ФН ООН) в Україні у тісній співпраці й за підтримки міської влади — департаменту соціальної політики, центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді «Довіра», неурядових партнерів, зокрема МБФ «Українська фундація громадського здоров'я» та МБФ «Ініціатива». Цей заклад став першим в Україні закладом такого типу, діяльність якого підтримується місцевою владою.

Які завдання такого закладу у сфері протидії насильству та надання соціальних послуг?

Реабілітацію від яких форма насильства він може забезпечити?

Задача 4

Єдиний у Донецькій області денний центр для осіб, які постраждали від домашнього насильства, відкрився 17 вересня 2020 року в місті Маріуполь. На базі цього центру будуть надавати безоплатну психологічну, юридичну та соціальну допомогу, а також проводити індивідуальні та сімейні консультації. У центр можуть звернутися особи, які постраждали від фізичного, морального насильства та/або насильства за ознакою статі, незалежно від віку. Поруч з денним центром розташовані центр підтримки сім'ї та молодіжний центр, у якому надаються психосоціальні послуги, психологічна підтримка сім'ї та дітей (арт-терапія) проводяться навчальні програми з соціальним ефектом, тренінги та навчальні програми для батьків і підлітків, групи взаємодопомоги. Всі послуги центру надаються безоплатно.

Хто вважається особою, яка постраждала від насильства?

Які завдання даного закладу у сфері протидії насильству та надання соціальних послуг?

Реабілітацію від яких форма насильства він може забезпечити?

Задача 5

У Херсоні спеціалісти Притулку для постраждалих від домашнього насильства Херсонського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді разом з поліцейськими допомогли відновлювати будинок після пожежі потерпілим від домашнього насильства. Власниця оселі забрала до себе і виховує 5-річного племінника, від якого відмовилася мати. Долею її 16-річної племінниці вже понад рік опікуються фахівці Херсонського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та сектору протидії домашньому насильству ГУНП. Дівчинка стала жертвою домашнього насильства зі сторони рідного батька та дядька. Поліцейські допомогли їй в оформленні прописки і паспорта громадянки України. Зараз вона навчається у професійно-технічному училищі і мешкає у гуртожитку. Тітка дітей намагається оформити опіку над племінниками, але для цього їй необхідно привести житло у належний стан. Поступово відновили дві кімнати будинку після пожежі цій родині допомогли працівники Херсонського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Родина потребувала будівельних матеріалів і робочої сили. Тому поліцейські на кілька годин перекваліфікувалися на майстрів оздоблювальних будівельних робіт, взяли інструменти і допомагали робити ремонт у кімнатах.

Хто вважається особою, яка постраждала від насильства?

Які завдання міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді щодо протидії насильству?

Реабілітацію від яких форма насильства він може надати?

Задача 6

При комунальному закладі «Попаснянський районний центр надання соціальних послуг» працювало Відділення для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі. Проект «Забезпечення соціальними послугами осіб, які постраждали від насильства, шляхом створення стаціонарного відділення для осіб, які постраждали від домашнього насильства та /або насильства за ознакою статі» реалізовано громадською організацією «Соціальний простір».

Його відкриття, капітальний ремонт та оснащення приміщень меблями та технікою здійснено за фінансової підтримки Програми ООН із відновлення та розбудови миру у сумі 564 701 грн та за співфінансування Попаснянської райдержадміністрації (районний бюджет) – 649 798 грн. Розрахований на 10 осіб, містить три житлові кімнати, кухню, санвузол, кімнату для відпочинку та дитячий ігровий куточок.

Хто вважається особою, яка постраждала від насильства?

Які завдання відділення для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі?

Для яких категорій зможе забезпечити заходи з соціальної реабілітації?

Задача 7

22 травня 2013 року за фінансової підтримки СНІД-Фонду Елтона Джона та Фонду Олени Пінчук «АНТИСНІД» в Києві розпочала роботу соціальна квартира (шелтер) для жінок та дівчат, які пережили насильство, не мають безпечного житла або не можуть забезпечити своє проживання з дітьми. За час існування 82 жінки та 81 дитина отримали комплексну допомогу (тимчасове проживання, уроки догляду за дітьми, допомога в оформленні документів, соціальних виплат, пошук працевлаштування, психологічна підтримка тощо). Більшість клієнток в результаті змогли знайти можливість орендувати житло або відновити родинні зв'язки, влаштуватися на роботу та розпочати незалежне життя. Близько 30% жінок повернулись до біологічної сім'ї або до родичів, інші – розпочали самостійне життя. Соціальна квартира частково фінансується за кошти Української фундації громадського здоров'я і частково з бюджету Києва. Але у столичному бюджеті на 2022 рік кошти на неї не закладені.

Аналогічні квартири у співпраці з місцевими партнерами було відкрито 5 притулків для жінок, які постраждали від домашнього насильства в м. Харкові, м. Бердянську Запорізької області, у м. Кривий Ріг Дніпропетровської області, м. Маріуполі та м. Слов'янську.

Які завдання соціальної квартири в протидії насильству щодо дітей та жінок?

Хто повинен фінансувати проведення заходів з соціальної реабілітації?

Протягом якого часу вона повинна тривати?

Задача 8

Print studio «My Space» працевлаштовує жінок, які постраждали від домашнього насильства у Полтавському регіоні для розвитку соціального підприємництва, опанування нових професій, набуття фінансової незалежності, розкриття величезного потенціалу та створення унікальних принтів на текстильній продукції (футболки, світшоти, худі, куртки, екосумки, ектороби, маски індивідуального захисту та багато ін.

Майстрині опанували графічні редактори та технічне обладнання для нанесення принтів на текстильній продукції. Вони є клієнтками Притулку для жінок БО «Світло надії». Учасниць програми обирають серед жінок, які перебувають у притулку Благодійного фонду «Світло надії». Сформуванню першу групу із жінок вдалося завдяки залученню кар'єрної радниці Фонду ООН у галузі народонаселення. Ними стали клієнтки притулку, які захотіли взяти участь у навчанні, а також мали мінімальний досвід подібної роботи в минулому. Двоє із цих жінок продовжують роботу саме у студії.

Які заходи з реабілітації жінок, постраждалих від насильства повинні забезпечити у притулку для жінок?

Чи можна вважати працетерапію засобом реабілітації для цієї категорії?

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: особа, постраждала від домашнього насильства, особа, постраждала від війни, внутрішньо переміщена особа, бездомна особа.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти у варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- формування системи соціальних послуг для бездомних осіб;
- надання соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам.

1.4. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота студентів є однією з форм оволодіння матеріалом із навчальної дисципліни. Виконання самостійної роботи дозволяє розвивати самостійне мислення, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опанувати практичні навички.

Мета самостійної роботи полягає в засвоєнні у повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця

Самостійна робота студента передбачає:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни;
- підготовку до семінарських занять;
- поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань;
- виконання практичних завдань;
- систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену.

Тема 1.

Поняття соціальної реабілітації та її роль в системі соціального забезпечення

Питання для самостійної роботи

1. У чому полягає роль держави у розвитку соціальної реабілітації?
2. Які є особливості організації соціальної реабілітації в умовах війни?

Тема 2

Загальна характеристика відносин у сфері соціальної реабілітації

Питання для самостійної роботи

1. У чому полягає участь територіальної громади у формуванні закладів та установ соціальної реабілітації?
2. Які стратегічні пріоритети вдосконалення системи соціальної реабілітації ?

Тема 3.

Організація соціальної реабілітації для осіб з інвалідністю

Питання для самостійної роботи

1. Якими є пріоритетні напрямки забезпечення формування соціальної реабілітації для осіб з інвалідністю у сучасних умовах?
2. Чи можливе першочергове проходження соціальної реабілітації для внутрішньо переміщених осіб?

Тема 4.

Організація соціальної реабілітації для дітей з інвалідністю

Питання для самостійної роботи

1. Посадові особи яких уповноважених закладів та установ можуть прийняти рішення про організацію соціальної реабілітації для дитини з інвалідністю?

2. Яке значення має рання соціальна реабілітація для дитини з інвалідністю?

Тема 5.

Організація надання послуг з медичної реабілітації

Питання для самостійної роботи

1. Хто фінансує проведення заходів із медичної реабілітації?
2. Чи можливе надання медичних послуг на платній основі

Тема 6.

Організація соціальної реабілітації для осіб, постраждалих від військових, збройних конфліктів чи терористичного акту

Питання для самостійної роботи

1. Який порядок фінансування заходів з соціальної реабілітації для постраждалих від терористичного акту?
2. Чи можуть забезпечувати проведення соціальної реабілітації постраждалим від військового конфлікту надавачі з недержавного сектору соціального забезпечення?

Тема 7.

Організація соціальної реабілітації для військовослужбовців та прирівняних до них осіб

Питання для самостійної роботи

1. Хто фінансує проведення заходів із реабілітації військовослужбовця, котрий отримав поранення?
2. Чи уповноважений ветеранський простір на організацію заходів із соціальної реабілітації?

Тема 8.

Організація соціальної реабілітації для осіб, які постраждали від насильства

Питання для самостійної роботи

1. Які категорії постраждалих від насильства мають можливість пройти соціальну реабілітацію?
2. Які установи уповноважені забезпечити проходження постраждалими від насильства дітьми заходів із соціальної реабілітації?

Тема 9.

Організація заходів з соціальної реабілітації для осіб, які постраждали від торгівлі людьми

Питання для самостійної роботи

1. Які категорії постраждалих від торгівлі людьми мають можливість пройти соціальну реабілітацію?
2. Які установи уповноважені забезпечити проходження заходів із соціальної реабілітації постраждалим від торгівлі людьми дітям?

1.5. Індивідуальні завдання

Перелік індивідуальних завдань

1. Визначте надавача та оформіть документи для проходження соціальної реабілітації дитиною, яка внаслідок терористичного акту у м. Краматорську зазнала травм опорно-рухового апарату, тривалий час лікувалася та проживає на даний час у Львові.
2. Визначте надавача та оформіть документи для проходження соціальної реабілітації дитиною, яка постраждала внаслідок воєнних дій у м. Ізюм Харківської області.
3. Визначте надавача та оформіть документи для проходження соціальної реабілітації особою з інвалідністю внаслідок участі у військових діях в березні 2022 року в Київській області.
4. Визначте надавача та оформіть документи для проходження соціальної реабілітації особою, яка постраждала від торгівлі людьми та проживає у Чернівецькій області.

5. Визначте надавача та оформіть документи для проходження соціальної реабілітації жінкою, яка постраждала від сексуального насильства та проживає у м. Житомирі.
6. Визначте надавача та оформіть документи для проходження психологічної військовослужбовцем, який брав участь у військових діях, звільнений з полону та проживає у Волинській області.
7. Визначте надавача та оформіть документи для проходження соціальної реабілітації для членів сім'ї учасника бойових дій, яка проживає у м. Івано-Франківську.
8. Визначте надавача та оформіть необхідні документи для проходження реабілітації дитиною з інвалідністю, яка проживає у м. Тернопіль.
9. Визначте надавача та оформіть необхідні документи для проходження соціальної реабілітації жінкою, яка постраждала від домашнього насильства та проживає у Хмельницькій області.
10. Визначте надавача та оформіть необхідні документи для проходження соціальної реабілітації медичною сестрою міської лікарні, яка отримала поранення у лікарні у м. Маріуполь під час авіаційного обстрілу та переїхала до м. Черкаси.
11. Визначте надавача та оформіть документи для проходження соціальної реабілітації особою з інвалідністю 1 групи, яка проживає у селі Вінницької області.
12. Визначте надавача та оформіть документи для проходження соціальної реабілітації особою, яка повернулася з полону та проживає у м. Миколаїв.

Індивідуальні завдання обирається здобувачем вищої освіти на початку семестру і виконується за усталеними вимогами. Його виконання полягає у пошуку відповіді на питання, поставлені у завданнях, а також підготовці пакету документів, починаючи із семінарського заняття № 7.

Розподіл завдань здійснюється відповідно до порядкового номера у списку навчальної групи. Про затвердження остаточно списку староста повідомляє викладача.

Пакет документів оформляється в єдиному файлі з титульним аркушем, на якому вказуються необхідні вихідні дані про навчальний заклад, факультет, кафедру, навчальну дисципліну, номер завдання, прізвища та імені

Обговорення стану виконання самостійної роботи може здійснюватися на семінарських заняттях, починаючи із семінарського заняття № 7, відповідно до відповідності змісту завдання до теми конкретного заняття. Відтак самостійну роботу слід здійснювати поступово відповідно до ходу та послідовності вивчення навчальної дисципліни.

Критеріями оцінюваннями виступає повнота та якість підготовлених документів із дотриманням правил діловодства, культури мовлення та оформлення.

За результатами виконання самостійної роботи студент може отримати до 20 балів.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю (екзамен)

1. Поняття соціальної реабілітації та її структура.
2. Принципи соціальної реабілітації.
3. Види соціальної реабілітації.
4. Форми соціальної реабілітації.
5. Поняття правовідносини у сфері соціальної реабілітації та їх класифікація.
6. Суб'єкти правовідносин з соціальної реабілітації.
7. Отримувач як суб'єкт правовідносин з соціальної реабілітації
8. Дитина з інвалідністю як отримувач соціальної реабілітації.
9. Особа з інвалідністю як учасник заходів з соціальної реабілітації.
10. Застрахована особа як учасник заходів з соціальної реабілітації.
11. Військовослужбовець як учасник заходів з соціальної реабілітації.
12. Особа, постраждала від торгівлі людьми як учасник заходів з соціальної реабілітації.
13. Особа, яка повернулася з полону як учасник заходів з соціальної реабілітації.

14. Дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів як учасник заходів з соціальної реабілітації.
15. Дитина, яка постраждала від насильства як учасник заходів з соціальної реабілітації.
16. Дитина, яка постраждала від торгівлі людьми як учасник заходів з соціальної реабілітації.
17. Особа, яка постраждала від торгівлі людьми як учасник заходів з соціальної реабілітації.
18. Надавач як суб'єкт правовідносин з соціальної реабілітації.
19. Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, як суб'єкт проведення заходів з соціальної реабілітації.
20. Центр надання соціальних послуг як суб'єкт проведення заходів з соціальної реабілітації.
21. Центр соціально-психологічної реабілітації як суб'єкт проведення заходів з соціальної реабілітації.
22. Реабілітаційна установа охорони здоров'я як суб'єкт проведення заходів з соціальної реабілітації.
23. Центр соціально-психологічної допомоги як суб'єкт проведення заходів з соціальної реабілітації.
24. Санаторно-курортний заклад як суб'єкт проведення заходів з соціальної реабілітації.
25. Об'єкт правовідносин з соціальної реабілітації.
26. Зміст правовідносин з соціальної реабілітації.
27. Підстави для звернення особи за отриманням соціальної реабілітації залежно від статусу.
28. Підстави для відмови отримувачу в проведенні заходів із соціальної реабілітації.
29. Поняття медичної реабілітації та її види.
30. Принципи медичної реабілітації.
31. Надавачі медичної реабілітації.
32. Отримувачі послуг з медичної реабілітації.
33. Порядок отримання реабілітаційної допомоги в медичних закладах.
34. Медична реабілітація для застрахованих осіб.
35. Медична реабілітація для осіб з інвалідністю.
36. Медична реабілітація для дітей з інвалідністю.
37. Роль МСЕК чи ЛКК в організації реабілітації для окремих категорій.
38. Індивідуальна програма реабілітації для осіб з інвалідністю як підстава отримання соціальної реабілітації.
39. Поняття соціальної реабілітації осіб з інвалідністю.
40. Структура системи реабілітації осіб з інвалідністю.
41. Види реабілітаційних заходів для осіб з інвалідністю.
42. Форми реабілітаційних заходів.
43. Засоби реабілітації для осіб з інвалідністю.
44. Учасники реабілітаційного процесу.
45. Індивідуальна програма реабілітації для особи з інвалідністю як підстава отримання соціальної реабілітації.
46. Порядок і умови надання реабілітаційних послуг для особи з інвалідністю.
47. Підстави та порядок припинення заходів з соціальної реабілітації для особи з інвалідністю.
48. Поняття соціальної реабілітації дитини з інвалідністю.
49. Види реабілітаційних заходів для дитини з інвалідністю.
50. Форми реабілітаційних заходів для дитини з інвалідністю.
51. Засоби реабілітації для дитини з інвалідністю.
52. Учасники реабілітаційного процесу дитини з інвалідністю.
53. Порядок і умови надання реабілітаційних послуг та проведення реабілітаційних заходів для дитини з інвалідністю.
54. Поняття соціальної реабілітації осіб, які постраждали від військових, збройних конфліктів чи терористичного акту.
55. Функції соціальної реабілітації осіб, які постраждали від військових, збройних конфліктів чи терористичного акту.
56. Принципи соціальної реабілітації осіб, які постраждали від військових, збройних конфліктів чи терористичного акту.

57. Соціальна реабілітація для жертв катувань чи жорстокого поводження.
58. Соціальна реабілітація осіб, які постраждали від терористичного акту.
59. Реабілітація дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів.
60. Організація реабілітації військовослужбовців у військовому госпіталі
61. Організація надання психологічної реабілітації для військовослужбовців.
62. Процедура надання психологічної реабілітації для військовослужбовців.
63. Роль ветеранського простору в забезпеченні реабілітації для ветеранів і членів їх сімей.
64. Організації заходів з реабілітації для ветеранів і членів їх сімей ветеранським простором.
65. Організація реабілітації для військовослужбовців, звільнених з полону.
66. Організація системи протидії та допомоги особам, які постраждали від насильства, в Україні.
67. Принципи організації заходів із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства.
68. Завдання центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства
69. Завдання центру соціально-психологічної допомоги із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства.
70. Завдання притулку із соціальної реабілітації для осіб, які постраждали від насильства.
71. Завдання притулку для дітей, які постраждали від насильства із організації їх соціальної реабілітації.
72. Завдання центру соціально-психологічної реабілітації дітей, які постраждали від насильства із організації їх соціальної реабілітації.
73. Завдання центру медико-соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства.
74. Завдання центру надання соціальних послуг в громаді із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства.
75. Завдання кризового центру із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства.
76. Завдання мобільних бригад соціально-психологічної допомоги із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від насильства.
77. Поняття торгівлі людьми, причини та наслідки потрапляння в ситуацію торгівлі людьми.
78. Встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми як підстава отриманням.
79. План реабілітації особи, яка постраждала від торгівлі людьми.
80. Завдання центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від торгівлі людьми.
81. Завдання територіального центру надання соціальних послуг із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від торгівлі людьми.
82. Завдання центру соціально-психологічної реабілітації дітей із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від торгівлі людьми.
83. Завдання притулку для дітей із соціальної реабілітації осіб, які постраждали від торгівлі людьми.
84. Завдання центру соціально-психологічної допомоги
85. Послуга соціальної реабілітації для осіб, які постраждали від торгівлі людьми.
86. Послуга соціально-психологічної реабілітації для осіб, які постраждали від торгівлі людьми.
87. Особливості роботи з дітьми, які постраждали від торгівлі людьми.

1.6.2. Структура екзаменаційного з білету.

Підсумковий семестровий контроль проводиться в письмовій формі

Приклад завдань з екзаменаційного білету

Ц. 1955 р.н. з народження проживає в селі неподалік селища Золоте Донецької області, на території проведення операції об'єднаних сил. Отримує пенсію за віком з 2005 року. Тричі травмована внаслідок обстрілів. У 2017 році проходила лікування в травматологічному відділенні лікарні.

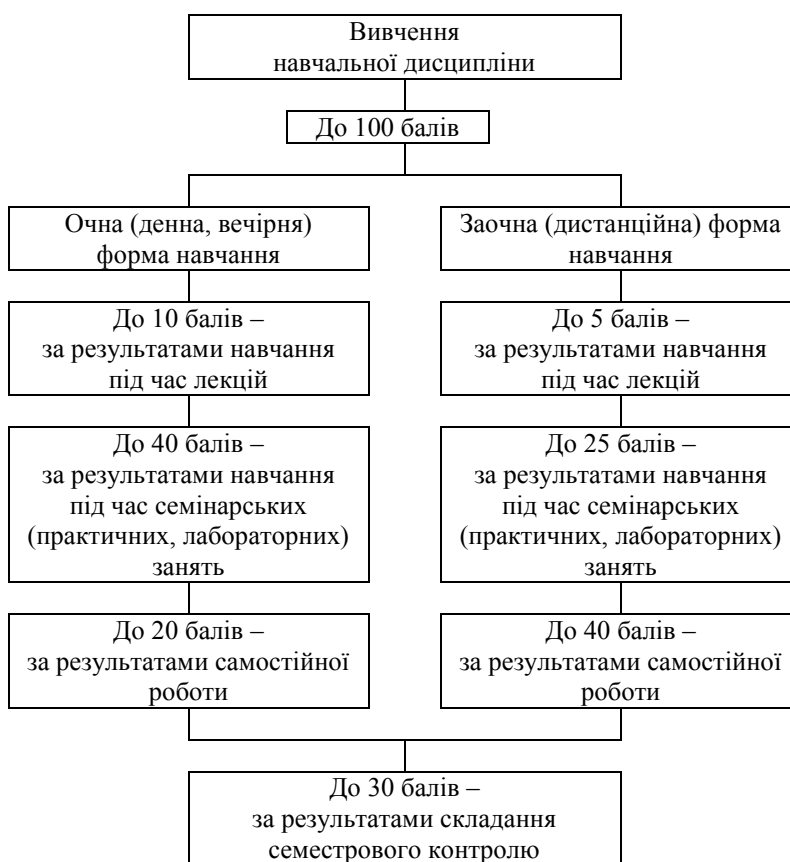
Під час нещодавнього обстрілу зазнала контузії. Через травми ніг важко пересувається. Онук проживає на тимчасово окупованій території, допомагає бабусі грошима. Дочка загинула у 2014 році під час обстрілу міста Щастя. Син помер у дитячому віці.

Згідно висновку ЛКК потребує санаторно-курортного лікування та реабілітації після перенесених травм. Самостійно звернутися за отриманням допомоги не може через відсутність транспортного сполучення.

Чи можна вважати Ц. особою, яка потребує соціальної реабілітації? Якими документами та за участі посадових осіб яких органів можна підтвердити необхідність застосування до неї заходів з медичної реабілітації? Хто і в якому порядку має посприяти у її проходженні? Хто може забезпечити її проходження в регіоні де вона проживає? За рахунок яких коштів вона має бути профінансована? Оформіть необхідні документи.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 13 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, здобувач вищої освіти може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій												
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Денна	13	0,8	1,5	2,3	3,1	3,8	4,6	5,4	6,2	6,9	7,7	8,5	9,2	10,0

2.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 13 семінарських занять за денною формою навчання.

За результатами семінарського заняття кожному здобувачу вищої освіти до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти в наведені у п. 4.3.8 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу здобувачів вищої освіти та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

№ з/п	9 тем	Номер теми									Усього балів
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	1	1	1	1	1	1	1	2	10
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	10									10
	Усього балів										20

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену з навчальної дисципліни «Соціальна реабілітація», студент денної форми навчання може максимально одержати 30 балів. Шкала визначення кількості балів та критерії оцінювання знань студентів за результатами семестрового контролю, подана у табл. 4.8 Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП (в редакції рішення вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введене в дію з 01 вересня 2020 року, наказ ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року № 312/20).

Перерозподіл балів, в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані студентами відповіді на завдання екзаменаційного білета, наведено в таблиці:

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Бриндіков Ю. Л. Загальнонаукові аспекти розробки системи комплексної реабілітації військовослужбовців збройних сил України учасників бойових дій. Педагогічні науки : зб. наук. праць. Херсонський державний університет. Херсон, 2017. Вип. LXXIX (79). Том 2. С. 201–206. 59.
2. Бриндіков Ю. Л. Зарубіжний досвід реабілітації військовослужбовців учасників бойових дій. Педагогічні науки : зб. наук. праць. Херсонський державний університет. Херсон, 2017. Вип. LXXVIII (78). Том 2. С. 195–200.
3. Державна цільова програма з фізичної, медичної, психологічної реабілітації і соціальної та професійної реадптації учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, на період до 2022 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2018 р. № 1021. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2018-%D0%BF>.
4. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник. За заг. редакцією Байди Л.Ю., Красюкової – Еннс О.В. / Кол. авторів: Байда Л.Ю., Красюкова – Еннс О.В., Буров С Ю., Азін В.О., Грибальський Я.В., Найда Ю.М. – К., 2012. - 216 с.
5. Мойса Б. Пропозиції до політики щодо реабілітації осіб із порушеннями здоров'я. Лабораторія законодавчих ініціатив. 2017. 36 с. https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/Propozicii_Politiki_reabilitacii_zdoroviya-1.pdf

6. Основи соціальної реабілітації: навчально-методичні рекомендації. ІДГУІзмаїл, 2019. 193 с.
7. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 20.01.2006 р. № 2961-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 2. Ст. 36.
8. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я: Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2021. № 8. Ст. 59.
9. Про Уповноваженого Президента України з питань реабілітації учасників бойових дій : Указ Президента України від 22.11.2018 р. № 386/2018. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386/2018>.
10. Реабілітація жертв конфлікту. Що може запропонувати Луганська область? / Н. Кожина, Ю. Полехіна, за участі: М. Данілюк, Г. Калініної, Ю. Резниченко, О. Хрипко, / Дніпро-Луганська область. Київ, 2021 – 49 с. https://www.helsinki.org.ua/wp-content/uploads/2021/10/ReabilitVict_LUG-2020_A5_Ukr-1-1.pdf

Тема 2

1. Деякі питання надання послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми, домашнього насильства, насильства за ознакою статі та насильства стосовно дітей: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2019 р. № 553. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannyanadannya-poslug-osobam-yaki-postrazhdali-vid-torgivli-lyudmi-domashnogonasilstva-nasilstva-za-oznakoyu-stati-ta-nasilstva-stosovno-ditej-i260619>.
2. Деякі питання створення системи надання послуги раннього втручання для забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя: затв. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 350-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/350-2019-p#n8>.
3. Конвенція про права осіб з інвалідністю (Конвенція про права інвалідів) від 13.12.2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
4. Створення та забезпечення діяльності притулків для осіб, постраждалих від домашнього насильства: метод. посіб. / Н.В. Федорович, Г.Б. Скіпальська, І.М. Краснолобова [та ін.]; за ред. Н.В. Федорович. К.: Видавничий дім «Калита», 2019. 176 с.
5. Притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства: алгоритм створення й забезпечення роботи. За заг. ред. Кочемировська О.О. К.: ФОП Клименко, 2020. 80 с.
6. Про затвердження Порядку надання окремим категоріям осіб послуг із комплексної реабілітації (абілітації): Постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 року № 80
7. Про затвердження типових положень про денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, та спеціалізовану службу первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2019 р. № 824. Верховна рада. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/824-2019-%D0%BF#Text>.
8. Про затвердження Типового положення про мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 р. № 654. Верховна рада. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2018-%D0%BF#Text>.
9. Про затвердження Типового положення про притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 р. № 655. Верховна Рада. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/655-2018-%D0%BF#Text>.
10. Про затвердження Типового положення про центр соціальнопсихологічної реабілітації дітей: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.01.2004 р. № 87. Верховна Рада. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2004-%D0%BF#Text>.
11. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21 березня 1991 року № 875-XII. Відомості Верховної Ради УРСР, 1991. №21. Ст.252.

12. Соціальна і життєва практика дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах навчально-реабілітаційних центрів: Практико зорієнтований посібник / за ред. І. Г. Єрмакова, К. С. Тороп, К. В. Рейди. Дніпро : Інновація, 2018. 385 с.

Тема 3

1. Про затвердження Положення про індивідуальну програму реабілітації особи з інвалідністю : постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 р. № 757. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/757-2007-%D0%BF>.
2. Про затвердження Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні засоби реабілітації, переліків таких засобів : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 р. № 321. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/321-2012-п>.
3. Про затвердження Порядку надання окремим категоріям осіб послуг із комплексної реабілітації (абілітації) : Постанова Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 р. № 80. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80-2007-%D0%BF>.
4. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із психологічної реабілітації постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) таких осіб) : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 р. № 497. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2017-%D0%BF>.
5. Про затвердження форм документів з організації психологічної реабілітації, затв. наказом Міністерства у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб від 10.02.2020 р. № 23, зареєстр. в Міністерстві юстиції України 20.02.2020 р. за № 191/34474. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0191-20>.
6. Про затвердження Порядку виплати грошової компенсації вартості проїзду постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) таких осіб, до суб'єктів надання послуг для проходження психологічної реабілітації та назад. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 р. № 528. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/528-2016-%D0%BF>.
7. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні. Закон України від 21.03.1991 р. № 875–ХІІ. *Відомості Верховної Ради УРСР.* 1991. № 21. Ст. 252.
8. Про реабілітацію осіб з інвалідністю. Закон України від 31.12.2020 р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
9. Про заходи щодо фізкультурно-спортивної реабілітації людей з інвалідністю та підтримки паралімпійського і дефлімпійського руху в Україні. Указ Президента України від 06.04.2006 р. № 290. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/290/2006>.

Тема 4

1. Конвенція про права осіб з інвалідністю (Конвенція про права інвалідів) від 13.12.2006 р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.

2. Питання медико-соціальної експертизи. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 р. № 1317. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1317-2009-%D0%BF>.
3. Про затвердження Державної типової програми реабілітації інвалідів. постанова Кабінету Міністрів України від 08.12.2006 р. № 1686. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1686-2006-%D0%BF>.
4. Про затвердження Державної цільової програми «Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів» на період до 2020 року : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 р. № 706. *Офіційний вісник України*. 2012. № 59. Ст. 2369.
5. Про затвердження Положення про індивідуальну програму реабілітації особи з інвалідністю : постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 р. № 757. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/757-2007-%D0%BF>.
6. Про затвердження Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні засоби реабілітації, переліків таких засобів : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 р. № 321. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/321-2012-п>.
7. Про затвердження Порядку надання окремим категоріям осіб послуг із комплексної реабілітації (абілітації) : Постанова Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 р. № 80. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80-2007-%D0%BF>.
8. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні. Закон України від 21.03.1991 р. № 875–XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 21. Ст. 252.
9. Про реабілітацію осіб з інвалідністю. Закон України від 31.12.2020 р. № 2961–IV. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.

Тема 5

1. Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2020 році та I кварталі 2021 р. : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.02.2020 р. № 65. *Офіційний вісник України*. 2020. № 18. Ст. 688.
2. Деякі питання реімбурсації лікарських засобів : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 року №135. *Офіційний вісник України*. 2019. № 21. Ст. 716.
3. Деякі питання створення системи надання послуги раннього втручання для забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя: затв. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. № 350-р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/350-2019-п>.
4. Деякі питання щодо договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.11.2019 р. № 1073. *Офіційний вісник України*. 2020. № 2. Ст. 59.
5. *Кехтер М.* Медична реабілітація в Україні: потрібне повне перезавантаження? URL: <https://www.vz.kiev.ua/medichna-reabilitaciya-v-ukrayini-potribne-povne-perezavantazhennya>.
6. *Мойса Б.* Пропозиції до політики щодо реабілітації осіб з порушеннями здоров'я https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/Propozicii_Politiki_reabilitacii_zdoroviya-1.pdf.
7. Про затвердження Положення про центр медичної реабілітації та паліативної допомоги дітям: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 675. *Офіційний вісник України*. 2019. № 61 Ст. 2125.
8. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я: Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2021. № 8. Ст. 59.
9. Про схвалення Концепції Державної цільової програми з фізичної, медичної, психологічної реабілітації і соціальної та професійної реадптації учасників

антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, на період до 2022 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 р. № 475-р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475-2017-%D1%80>.

10. *Тараненко Л. С., Чудик-Білоусова Н. І.* Роль юридичної служби з організації договірної роботи в соціальній та медичній сферах. *Університетські наукові записки.* 2021. № 2 (80). С. 104–111. <https://doi.org/10.37491/UNZ.80.9>.

Тема 6

1. Про охорону дитинства: Закон України 26.04.2001 р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.
2. Деякі питання соціальної підтримки осіб, яких було незаконно позбавлено особистої свободи: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.01.2018 р. № 38. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/38-2018-%D0%BF>.
3. Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей: Закон України від 26.01.2022 р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2010-20#Text>

Тема 7

1. Деякі питання соціальної підтримки осіб, яких було незаконно позбавлено особистої свободи: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.01.2018 р. № 38. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/38-2018-%D0%BF>.
2. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо створення та діяльності ветеранських просторів: Наказ Міністерства у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб від 13.01.2020 р. № 8. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0008917-20>.
3. Про затвердження Порядку проведення психологічної реабілітації постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) таких осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. № 1057. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-2017-%D0%BF>.
4. Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12>.

Тема 8

1. Інформація щодо курсів перепідготовки ветеранів війни та учасників АТО за міжнародними програмами: Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/?t=157&from=&till=&m=7#tagpanel>.
2. Методичні рекомендації щодо створення та діяльності ветеранських просторів Наказ Міністерства у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України від 13.01.2020 р. № 8. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0008917-20>.
3. Підтримка реінтеграції ветеранів конфлікту на сході України та їхніх сімей: Інформація Міжнародної організації з міграції. URL: <https://adm.dp.gov.ua/ua/news>.

4. Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12>.
5. Про схвалення Концепції Державної цільової програми з фізичної, медичної, психологічної реабілітації і соціальної та професійної реадaptaції учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, на період до 2022 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 р. № 475-р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475-2017-%D1%80>.
6. Про Уповноваженого Президента України з питань реабілітації учасників бойових дій: Указ Президента України від 22.11.2018 р. № 386/2018. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386/2018>.
7. Організація психосоціальної допомоги ветеранам війни та членам їхніх сімей. Рекомендації для місцевих органів влади. Київ. 2021. 19 с.

Тема 8

1. Запобігання насильству в сім'ї у діяльності фахівців соціальної сфери: навчально-методичний посібник / Авт. кол.: Бондаровська В.М., Булах Л.В., Журавель Т.В. та ін. / За заг. ред. Бондаровська В.М., Бордіян Я.І., Журавель Т.В., Пилипас Ю.В. – К.: ТОВ Видавничий дім «КАЛИТА». – 2014. – 282 с.; https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/6402/1/%D0%A2_Zhuravel_Y_Pilipas_PNVSPSS_KSP&SR_IL.pdf.
2. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти. Навчально-методичний посібник/ Андрєєнкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., Калашник О.А. та ін. – К.: ФОП Нічога С.О. – 2020. – 196 с.
3. Легенька М.М. Зарубіжний досвід протидії насильству в сім'ї та можливості використання в Україні. ПРАВО І БЕЗПЕКА. 2017. № 4 (67). С. 111–116.
4. Міжнародний досвід попередження та протидії домашньому насильству : монографія / А. О. Галай, В. О. Галай, Л. О. Головка та ін.; за заг. ред. А. О. Галай. Київ : КНТ, 2014. 160 с.
5. Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. *Офіційне інтернет-представництво Президента України.* Режим доступу : <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>.
6. Шамрук Н. Б. Особливості участі громадських організацій у запобіганні та протидії домашньому насильству в сучасних умовах. Науковий вісник Сіверщини. 2018. № 2. С. 75-86.

Тема 9

1. Державна соціальна програма протидії торгівлі людьми на період до 2020 року. Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 р. № 111. *Верховна Рада України. Законодавство України.* Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/111-2016-%D0%BF>.
2. Дручек О.В., Торгівля людьми та проблеми протидії їй в Україні // Порівняльне право №3. – 2014. – ст.153-157.
3. Концепція Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2025 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2021-%D1%80>.
4. Надання соціальних послуг різним групам осіб, які постраждали від торгівлі людьми (Методичні рекомендації). — К.: Фенікс, 2011. — 64 с.
5. Посібник МОМ з питань надання допомоги постраждалим від торгівлі людьми. – К.: Тютюкін, 2009. – 320 с. https://ukraine.iom.int/sites/g/files/tmzbd11861/files/documents/direct_assistance_handbook_uk_r.pdf.

6. Протидія торгівлі людьми в Україні: навчально-методичний посібник до спецкурсу / Авторі-упорядники: Е. Мручковська, Н. Пахом'юк, О. Кочерга; за заг. ред. К. Левківського та ін. К. : ВАІТЕ, 2017. 88 с.
7. Топчій А.О., Шевченко Т. С. Висвітлення в засобах Масової інформації проблеми торгівлі людьми: посібник. Київ – посібник 2007. 153 с. URL : <https://www.solor.gov.ua/docs/all/mediaua.pdf> .

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. www.rada.gov.ua/ — Верховна Рада України.
2. www.president.gov.ua/ — Президент України.
3. www.kmu.gov.ua/ — Кабінет Міністрів України.
4. <http://www.msp.gov.ua/> — Міністерство соціальної політики України.
5. <https://mva.gov.ua/ua/> — Міністерство у справах ветеранів України
6. <http://www.dcz.gov.ua/> — Державна служба зайнятості
7. <https://nssu.gov.ua> — Національна соціальна сервісна служба України
8. www.nbu.gov.ua/ — Національна наукова бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
9. <http://univer.km.ua/> — Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова.

О Н О В Л Е Н Н Я

Розробник навчально-методичних матеріалів:

Надія ЧУДИК-БІЛОУСОВА –

професорка кафедри трудового, земельного та господарського права,
кандидатка юридичних наук, доцентка

---

07 серпня 2022 року

Схвалено кафедрою трудового, земельного та господарського права
08 серпня 2022 року, протокол № 1

Завідувач кафедри _____ Іван КОСТЯШКІН
08 серпня 2022 року